

VI
шлях

Т П
Р Р
А А
Г Г
А А

1928

I ŠLACH

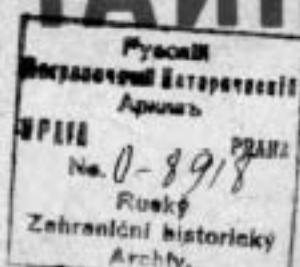
1 МАЙ

НАДЗВИЧАЙНЕ

видання

Сот. 50-

2.

ПЕРШИЙ МАЙ.

Не даром кладе робітництво своє свято на перше май. Велику складну проблему бувас часто потрібно привести до спільнога знаменника, вичеканити гасло, символ. Мусимо це так робити, икщо хочемо, щоб наше стремління, наша воля стала во-лею широких верств.

Існують символи, які означають стан. Тоді між символом а конкретним змістом є знак рівнання. Але існують ще інші символи. Они означають програм. Означають мету нашого зусилля. Тут між символом а конкретним станом є напруження, символ є тут потенціалом, що має звищувати дійсність.

Перше травня є символом того другого роду. Стан працюючого, наденного люду ледви чи дається порівняти з квітами весни, з богатством природних соків, - з обітницею великих життів. Ці люди, що нині виходять на вулиці, відзвінюються до совісти загалу, що вони хотіть, щоб і для них ціла весна, щоб і для них пахла земля. Захопили для себе бодай один весняний день, щоб показати свою тугу за сонцем.

Не є вправді перший май - як бувало перед роками - червоновою погрозою. Не є одначе ще святом. У цьому помилуються маси промовці. Цей день є завсе у першу чергу днем маніфестації. Святом стане він аж тоді, коли він буде днем спонтанної радості з життя, днем життя - пахучих квітів у власних огородцях, а не вирізаних з паперу резолюцій. Як будуть діти робітників добре відживлювані, з румяними личками, промінні веселість. Аж як не будуть "дудніти

2.

кроки до совісти буржуїв" та "мерехтіти гордо розвинені прапори". Аж нік в цей день не будуть певні люди виїзжати з міста, аж нік тих певний людей не буде. Аж нік в цей день будуть усі одною родиною та не лише на цей день. як цей день не буде днем вимог, а буде днем подику життя.

Був колись день першого мая предметом зітхуючих та задиханих сентиментальностів, нікчемних, недостойних. І була це праця, тверда тяжка праця тисячів, яка вчинила дива в пустинях. І ця праця зрозуміла своє геройське значіння для цілого світа та вимагає від нас, що ми в цей день обміркували, як поставити її на місце, на яке їй належить. Перший май сильний та статочний надією будучности замінив свого ревматичного друга романтичної поезії.

Першого мая стискаємо тисячі твердих, спрацьованих рук всіх віков і всіх народів. Самі кров від їх крові проголошуємо знова повинність буденної праці в довірю в це, що ця праця станеться великим Воскресінням людства.

Н. Кладіва.

НАШЕ СВЯТО.

Із-за обріїв душних,
З-за диму-чаду димарів
Голодні техніки раби
Л'ємось потоком ми домів...

Щоб завтра світкувати
 Червоне світо наших мрій
 На бій підемо ми завзяті
 Ще зкованих з нас визволити!

Бо те, що з наших мрій зродилось
 Сміявся ворог; «Глупа тінь!»
 Тепер в червоний стиг сповилось,
 Стас стремлінням поколінь!

І ми йдемо, червоний прапор
 В проміннях сонця мерехтить
 На ньому наше горе-гасло:
 «Все людство в одну душу злити!»

Андрій Молодик.

ПЕРШИЙ МАЙ - СВЯТО ПРАЦІ.

Пам'ятного року 1889. на парижському з'їзді був заснований другий інтернаціонал. Була також зроблена перший раз генеральна спроба о здібності (а може й босзатисти) нової організації. Це був щорічний генеральний страйк робітництва в день першого мая. Того року, по перше взагалі в той день, робітничі сили вийшли до улиць міста на злість (лізниці але й на страх) усіх ворогів пролетаріанту. Перше мая було у передвоєнній добі - великим днем привиду соціальної революції. Не дивлячись на всі несприятливі умови, робітни-

4.

ча кліса почула себе в той день рівноправною, підрахувала свої сили та здавала собі по перше звіт від своїх повинностей. Це не була лише демонстрація за восьмигодиновий день праці та за рівне виборче право, але це була демонстрація для піднесення та збільшення війовничого духу пролетарських мас.

Цей день першого мая, свято праці хай мимо цього пригадує всьому людству, що все те, що людство посідає повстало з праці рук того пролетаріату, який тоді зачав робити перші проби розкріпощення.

Багато вже зробила працюча кліса для цього свого розкріпощення. Доказом цього є, що певна частина працюючих почула себе в дійсності настілько сильною, що спромоглася збудувати свій власний союз працюючих.

Але все-ж таки цим ще далеко не вичерпувалася вся та почата праця, хотіру було конче потрібно нік най-скорше на користь працюючих цілого світу виконати. Ще більше одначе, як виконано, залишилося зробити - для переведення наших ідей (позволимо собі ще раз пригадати) потрібна консолідація, солідна та грунтовна співпраця всіх соціальних чинників - бо перед нами стоїть не більш ні менш нік задача:

В ГРУНТІ ПЕРЕБУДУВАТИ ЦИЛІЙ СВІТ, СТВОРИТИ СВІТ БЕЗ ГНОВИТЕЛІВ І ПРИГНОБЛЕНИХ, БЕЗ ВИЗИСКУ І ВИЗИСКУВАЧІВ.

Так ось це нас всіх вже спільною тяжкою повинністю. Ник-би не було тяжко вибороти нам здійснення своїх ідеалів - то це до чого ми стремимо винагородить нам і найтижчу жертву.

Во тоді не буде вже робітника-машини, робітника-механізму, а буде вільний працівник на користь цілого людства. Зникне та доба, в котрій нездорова односторонна праця отроме, губить тілесно й душевно десятки тисяч працюючих і здібних синів людства. Жертви капіталізму на жаль барвлять іще свято першого маю свою кров'ю. Соціалізм через те ще не може святкувати своє свято у повному змісту цього слова - доки міліони працюючих терплять ще нерозкріпощені в кайданах капіталізму. Але ми віримо в те, що скоро скінчиться зима капіталізму. Хай цьогорічний день першого маю буде найбільшим святом для цілого працючого українського народу. Не забудьмо на це, що день першого маю є днем перевідгуку наших сил. В цей день працюючі набирають також нових сил та захочоти до дальнього стремління до своєї мети. Вони набирають непереможної сили, віри в побіду своїх ідеалів, віри в соціалістичну свободу.

Нехай цьогорічний день першого маю, коли міліони працюючих цілої земної кулі підіймуть свої непосильною працею змучені руки в гору, наче-б на знак постанови, що не складуть до того часу зброї, доки не звільняться цілком від ярма капіталізму, нехай в цю мить і наші українські працюючі маси піднесуть свої змозолені працею та

6.

кайданами руки в знак протесту проти гніту чужого капіталу.

А особливо ми молоді мусимо прилучитися до ста-левих постанов працюючого люду.

Май та молодість належать до себе. Вірмо в те, що хоч ми молоді, доживемо святкування такого першого мая, який буде святом тріумфуючої побіди праці вільних з використування розкріпощених пролетарів.

Нехай прийде день весни і для нас.

Нехай прийде розкріпощення працюючої класи на цілій земній кулі!

В. П. -

СВЯТО ВІЛЬНИХ ЖІНОК.

Минули дні невольничих віків,
Створилися нові структури
В сийві новітньої культури
Ти вільна жінко! Розкріпощена з гріхів!

Середній вік, гареми – одаліски
Покрито пилом забуття!
Всесудські рівноправні ідеали
Ось заклади жіночого буття!

Жінки! Хай вам провідною зорею
Від нині буде мир – в свободі добробут!
Гуртуйтесь! Творім стальну алею
Встаем! Святкує перше мая люд!

А. М.

"Возведичу рабів отих німіх,
и на сторожі коло їх
Поставлю С Л О В О "....

Т.Шевченко.

Минули люті зімові морози - минули холодні не-
привітні дні - перестали віяти морозні вітри, земля-
матка скинула із себе холодне ридно білого снігу та
ледяних оковів. Занесло на небі тепле весняне сонце,
повінь присманий теплий легіт і з матерію землицею ці-
ла природа випростовує свої заболілі від зимових оков
руки, підносить гордо голову та з почуттям сили усмі-
хається до сонця золотого - почувастися непереможною!
Вірить непохитно у свій тріумф над переможеною зімовою
та гордо глядить на розбиті холодні кайдани. Чутки
могутній клич весни - радість побіди - непереможну
живучу силу!....

В таку пору приходить рік річно велике свято,
свято праці - день першого травня!

Здається не випадково призначено його на день
1. травня. - Се-ж символ життя, символ сили та життяздат-
ності цих широких трудових мас, які у цей день вируша-
ють під червоними прапорами, з могутньою піснею на ус-
тах та пливуть широкими, могутніми потоками по много-
людних вулицях великих міст з почуттям своєї гідності,
гідності свободної людини, що вірить у перемогу правди
над неправдою - вірить, що світ і майбутнє належить до
неї!

В цілому широкому світі в цей великий день трудові маси підраховують свої босві сили, перевіряють свою бозву здатність, підраховують виконану уже путь до поступу - до кращого майбутнього, а рівночасно виготовляють дальші босві плями за кращу долю грядущих поколінь, за волю - рівність та братерство!!!

В цей великий день мовчать у німому перелику всі ворожі сили. Німіють многодимарні велитні-фабрики, їх високі димарі не випускають густих клубів чорного диму - начеб із перелику перестали дихати! Мовчать в цей день і ці, що є власниками отих велитнів фабрик, що використовують енергію трудових сил, які сьогодні висипали на вулиці міст!...

Мерехтячи на сонці червоні прапори лякають їх, запирають їм віддих у грудях... Грімка пісня трудового люду давить їм горло та наганяє на них пекільний жах, мороз пробігає у них за спиною, бо бачать могутньо, непобориму силу, чуєть, що наближається пора розрахунку - час відплати за довголітні вікові кривди - терпіння - слязи - муки!

Ховаються в цей день власники-капіталісти, вікові паразити на живому тілі велитня-трудового народу! - Їх слух не переносить грімкого слова стих «РАБІВ НІМІХ», їх зір не віддержує могутньої лявіни червоних прапорів, що мов рожевіла ліва вулькану валиться на них!!!...

Ось живий образ величного свята - свята праці,

свята трудових мас - 1. травня!

Вір у свою кращу долю, у свою могутність та силу, вір у свою непереможеність, трудовий народе!!!

Заховуй у серці вірно та непохитно свої високі та ідейні кличі, учи та напоминай огненним словом дітей своїх, щоб були вірними великій ідеї батьків, щоб не запродувались у рабство гнобителям, - не стали "тиглом у поїздах іх бистроїадних" - не стали "погноєм" ворожої ниви! Тоді, будь певний та пересвідчений, що сповниться слова поета:

"Ми дійдем до мети
Повні мрій - красоти
І дібемося свого"...

Забутенко.

НА ГАЛБРАХ.

Серед бурунів сріблистих
Разом із ^{АГ} потою страшною
Лине гень з пловучої вязниці
Людський стогін мглою.

Коли-б сила, намі руки-б розметали
Нам зневисну тюрму
Та залізно ми самі тут будували
І прокляття лиш ~~щелем~~ нрму!

А на горі бенкет лунає!
Сюди лиш п'яній гамір долігає,
Ряди рамен - живих мерців:
Це жертви Маммона жерців...

Вже пережито! Біцепсами м'язів
 Із людським генієм в сполуці
 Ми світ будуєм вільних, а не в'язнів,
 Голосим: наука добробутові а добробут науці!

Василь Майбутній

МАЙ.

Ніке таємничо чарівне це коротеньке слово май. Це найкращий місяць в році, символ молодості, краси, любові, свободи та життя! Як тільки придивимося до природи, то пізнаємо який великий вплив має на неї місяць май. По довгій мертвій зимі, коли ціла природа покрита білим сніговим килимом відпочивала, коли здавалося, що вона наче цілком зледеніла, нараз під масивним сонцем починає пробуджуватися до нового життя, набирає нових сил, щоби в місяцю маю то пробудження дійшло свого верху. В цей красний дівочий місяць все оживас, набирає нових молодих форм та веселиться. На цілій природі завважуємо вплив май. Луги та сіножати вкриваються ріжноманітними квітками, оживляються радісним зучінням пчілок, пробуджених із свого зимового сну, що весело вилітають із своїх улий та збиточно перелітають з квітоньки на квітоньку. Вишневі садки зааєленіли та заквітчалися біло-рожевими цвітами, дихаючи пахучим ароматом..... На деревах та кущиках ставлять свої гніздечка наші знані крилаті співаки, що опустили були нас на зиму, а тепер спішать додому та чарівним співом сповіщають свій поворот. Куди око гляне, всюди бачить якусь вес-

нину ідиллю. Там у вишневому садочку вигрівається на сонечку старенька бабуся зі своїм внучатком, що бавиться зацікавлено кожним явищем пробудженої природи. Старенькові дідусяві, що тішиться з переродження вишневого садка додає весняне сонечко нової охоти до життя і він наче новонароджений почувається тепер молодшим та бадьорим. Правдиво є наша народна приказка, що "і старенька бабуся стас на весні веселішою". І це правда. Май вносить в душу кожної людини надзвичайно благородне почуття, почуття молодості, любові та бажання життя. Кождий чоловік - бідний чи богач, молодий і старий немічний і здоровий творить в цю пору нові, сповіті рожевим серпанком плями майбутнього. Словом живе-переживав солодкий час іллюзій.

Серце людське розм'ягчується під впливом май робиться більш приступним, привітливішим. Цей вплив бачимо найліпше на закоханих. Молоді тішаться вже наперед на місяць май - любові час. Вважайте юнаки і дівчата! Лиш раз у рік панує май - лиш раз в житті кохання.

Та найбільше значення місяця мая для нас працюючих лежить у тому, що перший його день є найбільшим святом, - святом праці! В цей день повинні серця всіх людей наповнитися любовю до близніх, любовю до волі, до свободи, до братерства! Тоді відсвяткуємо його з почуттям любові до всього працючого людства.

Мірко Бланицький.

Редакція подає до відома, що третє чергове число вийде в місяці травні.

Редакція.

НАДЗВИЧАЙНЕ ВИДАННЯ ЖУРНАЛУ „ШЛЯХ“

Видавець та нач. редактор
ТИМКЕВІЧ ВОЛОДИМИР.
(Svet red. TUMKEVYČ VLADIMÍR.)

Відповідальний редактор
КЛАДІВА ЯРОСЛАВ.
(Odpovědný redaktor KLAIDIWA JAROSLAV.)

Тимч. помешкання редакції та адміністрації журналу „ШЛЯХ“ („ŠLACH“)
ПРАНА VI., Neklanova 38.

Всякі письма проситься засилати на адресу нач. ред.
ПРАНА НА SLUPI, Stnd. domov.